

Potrzeby dalszych użytkowników w zakresie informacji wynikające z rozporządzenia REACH: Podsumowanie badań rynku w latach 2017–18

Streszczenie

czerwiec 2019 r.

Zastrzeżenie prawne

Niniejsza publikacja służy jedynie do celów informacyjnych i niekoniecznie odzwierciedla oficjalne stanowisko Europejskiej Agencji Chemikaliów. Europejska Agencja Chemikaliów nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne skutki wykorzystania informacji zawartych w niniejszym dokumencie.

Wersja	Aktualizacja	Wprowadzona zmiana
1.0	08.07.2019 r.	Wydanie pierwsze

Potrzeby dalszych użytkowników w zakresie informacji wynikające z rozporządzenia REACH – streszczenie

Numer referencyjny: ECHA-2019-R-14-PL

ISBN: 978-92-9481-289-6

Numer kat.: ED-04-19-508-PL-N

DOI: 10.2823/5139

Data publikacji: czerwiec 2019 r.

Język: wersja językowa PL PDF

© Europejska Agencja Chemikaliów, 2019

Strona tytułowa © Europejska Agencja Chemikaliów

Ewentualne pytania i uwagi dotyczące niniejszego dokumentu należy składać za pomocą formularza wniosku o udzielenie informacji (powołując się na powyższy numer referencyjny i datę wydania). Formularz wniosku o udzielenie informacji jest dostępny na stronie internetowej „Kontakt z ECHA” pod następującym adresem:

<http://echa.europa.eu/contact>

Europejska Agencja Chemikaliów

Adres pocztowy: P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Finlandia

Adres siedziby: Annankatu 18, Helsinki, Finlandia

1. Streszczenie

Informacje ogólne

W latach 2017 i 2018 Europejska Agencja Chemikaliów (ECHA) przeprowadziła z partnerami sześć badań w celu poznania stopnia znajomości rozszerzonych kart charakterystyki w przedsiębiorstwach, sposobu korzystania z nich i oczekiwań względem nich. Rozszerzona karta charakterystyki zawiera główną część zasadniczą złożoną z 16 pozycji oraz załączone do niej scenariusze narażenia.

Rozporządzenie REACH wprowadziło wymóg rozszerzenia karty charakterystyki o aneks dotyczący scenariusza narażenia dla substancji stwarzających zagrożenie¹ zarejestrowanych w ilości 10 ton lub więcej rocznie. Rozszerzona karta charakterystyki stanowiłaby narzędzie do przekazywania istotnych informacji z oceny bezpieczeństwa chemicznego podmiotu rejestrującego. Informacje zawarte w scenariuszach narażenia powinny pomagać użytkownikom chemikaliów w stosowaniu niezbędnych środków mających na celu ochronę zdrowia ludzi i środowiska.

Badania wymienione w tym sprawozdaniu dostarczają informacji zwrotnych zarówno o nowym załączniku dotyczącym scenariusza narażenia, jak i o zasadniczej części karty charakterystyki, która już od kilkudziesięciu lat jest wymagana dla wszystkich niebezpiecznych substancji i mieszanin.

Badania te przeprowadzono w ramach programu Sieci wymiany informacji na temat scenariuszy narażenia (ENES)². Dotyczyły one różnych etapów w łańcuchu dostaw — od wytwórców substancji po podmioty sporządzające mieszaniny, a także dystrybutorów i użytkowników chemikaliów w Finlandii oraz w pięciu sektorach przemysłu, w których używane są chemikalia, we Włoszech. Ponadto zebrano spostrzeżenia inspektorów pracy na temat rozszerzonych kart charakterystyki i możliwości wykorzystania ich treści w ocenie zagrożeń bezpieczeństwa w miejscu pracy.

Badania

Zorganizowano w Finlandii dwie serie rozmów kwalifikacyjnych z firmami, pierwszą wiosną 2017 roku, a drugą na początku 2018 roku. Wzięło w nich udział trzydzieści siedem firm, w większości dużych i średnich przedsiębiorstwach. Ich celem było zorientowanie się, w jaki sposób obecnie odbywa się przepływ informacji o niebezpiecznych substancjach i mieszaninach w łańcuchu dostaw, a także na ile zaspokaja to potrzeby firm z branży metalowej i inżynierskiej w Finlandii.

Podczas pierwszej tury rozmów w 2017 roku oprócz wspomnianych wyżej zagadnień zbierano informacje o tym, jaka jest znajomość materiałów pomocniczych ECHA (wskazówek i narzędzi przeznaczonych dla dalszych użytkowników) w przedsiębiorstwach.

Pod koniec 2017 roku ECHA współpracowała z pięcioma fińskimi stowarzyszeniami branżowymi przy realizacji badania ankietowego. Ankieta ta stanowiła uzupełnienie rozmów kwalifikacyjnych i służyła do zebrania od 45 firm informacji zwrotnych na temat przepływu informacji, możliwości poprawy komunikacji w łańcuchu dostaw oraz pytań dotyczących dostępnych wskazówek i narzędzi pomagających przedsiębiorstwom wypełniać obowiązki określone w rozporządzeniach REACH i CLP. Odpowiedzi pochodziły od firm działających na różnych poziomach łańcucha dostaw, w tym od małych, średnich i dużych przedsiębiorstw produkujących substancje, sporządzających mieszaniny, zajmujących się dystrybucją chemikaliów lub wykorzystujących je w branży wyrobów metalowych i w branży inżynierskiej.

---

¹ W tym trwałych, wykazujących zdolność do bioakumulacji i toksycznych; bardzo trwałych i wykazujących bardzo dużą zdolność do bioakumulacji; oraz substancji z listy kandydackiej.

² <https://echa.europa.eu/about-us/exchange-network-on-exposure-scenarios>

Badanie ankietowe zostało również przeprowadzone wśród włoskich przedsiębiorstw przez Krajowy Instytut Ubezpieczeń od Wypadków przy Pracy (ang. Italian National Institute for Insurance against Accidents at Work, INAIL). W ankiecie tej oceniano obieg i jakość rozszerzonych kart charakterystyki oraz sposób wykorzystania informacji zawartych w kartach charakterystyki do oceny zagrożeń bezpieczeństwa w miejscu pracy. Badanie ankietowe przeprowadzono razem z Włoskim Związkiem Przemysłu Chemicznego (ang. Italian Federation of the Chemical Industry) i pięcioma stowarzyszeniami branżowymi należącymi do sektorów obróbki drewna, włókienniczego, papierniczego (wyrobów z papieru i tektury), garbarskiego oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych. Na początku 2018 roku ankietę wypełniło w sumie 683 przedsiębiorstw (głównie małych i średnich) należących do wymienionych pięciu sektorów przemysłu.

Badania inspektora pracy miały na celu zorientowanie się, jakie informacje zawarte w rozszerzonej karcie charakterystyki uważane są przez organy BHP za przydatne dla użytkowników chemikaliów. Pod koniec 2017 roku przeprowadzono wywiady z przedstawicielami 10 urzędów inspekcji pracy, a wiosną 2018 roku na pytania w ankiecie odpowiedziało 20 państw członkowskich UE. Kontaktowano się z nimi za pośrednictwem grupy roboczej Chemex Komitetu Starszych Inspektorów Pracy (ang. Committee of Senior Labour Inspectors, SLIC).

Podsumowanie najważniejszych wyników i zalecenia

W badaniach zidentyfikowano cztery rodzaje problemów.

1. Użytkownicy końcowi nie są w pełni świadomi swoich obowiązków związanych z rozszerzonymi kartami charakterystyki.
2. Informacje nie są przekazywane dalej w łańcuchu dostaw zgodnie z założeniami, a przekaz informacji o zastosowaniach do jednostek wyższego szczebla jest ograniczony.
3. Informacje zawarte w rozszerzonych kartach charakterystyki nie zaspokajają potrzeb odbiorców.
4. Brakuje rozwiązań informatycznych ułatwiających przekazywanie informacji o scenariuszu narażenia pomiędzy przedsiębiorstwami.

Z badań tych wyraźnie wynika, że **wiedza przedsiębiorstw o rozszerzonych kartach charakterystyki**, związanych z nimi obowiązkach nałożonych przez organy nadzorujące i dostępnej pomocy jest ograniczona.

Na ogół dostawcy chemikaliów (a zwłaszcza duże firmy) są dobrze poinformowani i mają odpowiednie zasoby, aby móc dopełnić tych obowiązków. Pomimo to prawie połowa przedsiębiorstw będących użytkownikami końcowymi w Finlandii i we Włoszech nie otrzymała lub nie odnotowała odbioru rozszerzonych kart charakterystyki. Jednak użytkownicy końcowi chemikaliów stosują głównie mieszaniny, a włączanie informacji o scenariuszu narażenia do treści karty charakterystyki mieszaniny nie jest jeszcze powszechną praktyką.

Przewiduje się, że opis właściwego sposobu przekazywania informacji o scenariuszu narażenia w karcie charakterystyki mieszaniny zostanie doprecyzowany w ramach działania 3 związanego z przeglądem rozporządzenia REACH. Ponadto wielu końcowych użytkowników chemikaliów wskazywało na to, że nie mają pełnej świadomości obowiązków związanych ze scenariuszami narażenia. To wyraźnie świadczy o potrzebie nieustających działań mających na celu zwiększenie świadomości w zakresie rozszerzonych kart charakterystyki na niższych szczeblach łańcucha dostaw.

ECHA już wcześniej opublikowała obszerne materiały pomocnicze dotyczące rozszerzonych kart charakterystyki, w tym proste wskazówki i przykłady służące za wsparcie dla przedsiębiorstw. Większość tych publikacji jest dostępna w 23 językach UE, a zatem wszystkie zainteresowane

podmioty mogą do nich łatwo dotrzeć i wykorzystać je do zwiększenia świadomości omawianego zagadnienia. Materiały te można znaleźć w sekcjach przeznaczonych dla dalszych użytkowników na³ stronie internetowej ECHA. Praktyczne przykłady dotyczące scenariuszy narażenia dostępne są w sekcji pomocy⁴ na stronie internetowej ECHA.

W badaniach fińskich, włoskich i inspektora pracy zgłaszano luki w **obiegu rozszerzonej karty charakterystyki** w obrębie łańcucha dostaw. Odnotowano, że scenariusze narażenia otrzymywane przez przedsiębiorstwa były zazwyczaj racjonalnej długości (mniej niż 30 stron), ale nie zawsze docierały do niższych szczebli łańcucha dostaw z powodu problemów praktycznych (np. związanych z systemami IT lub przekładami) w ich dystrybucji. Jednak wszyscy uczestnicy łańcucha dostaw powinni pamiętać o tym, że przekazywanie informacji dotyczących scenariuszy narażenia jest obowiązkiem wynikającym z rozporządzenia REACH, a przedsiębiorstwa na wszystkich poziomach łańcucha dostaw mają prawo do tych informacji.

Badania uwzględnione w tym sprawozdaniu wyraźnie wskazują na to, że **przekaz informacji dotyczących zastosowań w górę** do dostawców **jest wciąż ograniczony** i że skupia się on zasadniczo na kwestiach związanych z klasyfikacją oraz środkami ochrony indywidualnej. Przekaz informacji na temat zastosowań i warunków stosowania w górę do podmiotów rejestrujących jak i kontakty z dostawcami w sprawie jakości rozszerzonej karty charakterystyki odbywają się *ad hoc* i głównie w większych przedsiębiorstwach. Wyniki badań fińskich i włoskich wskazują na to, że zorganizowane kanały komunikacji mogłyby ułatwić kierowanie zrozumiałych informacji dotyczących zastosowań i warunków stosowania do jednostek wyższego szczebla. Mapy zastosowań opracowane w ramach programu ENES mogą w tym przypadku stanowić rozwiązanie na poziomie sektora przemysłowego.

We wspomnianych badaniach wymieniono rozmaite **niedostatki jakości rozszerzonych kart charakterystyki**. Przedsiębiorstwa i inspektorzy pracy zgadzają się, że scenariusze narażenia stanowią jedynie wartość dodaną, jeśli są dobrze przygotowane. Stwierdzone niedostatki dotyczą brakujących informacji oraz informacji niejasnych lub zbyt ogólnych, aby mogły być użyteczne. Często wspomniano o takich kwestiach, jak brak ujednoliconego planu dokumentu, niespójność informacji oraz niejednoznaczna terminologia. Ponadto ankieta wykazała, że często brakowało scenariuszy narażenia w języku danego kraju, a przekłady rozszerzonych kart charakterystyki były niekompletne lub słabej jakości. Te problemy z jakością osłabiają wartość i użyteczność rozszerzonych kart charakterystyki i należy zająć się nimi w pierwszej kolejności.

Trzeba pamiętać o tym, że rozszerzone karty charakterystyki przeznaczone są dla szeregu różnych przedsiębiorstw — od wysoko wykwalifikowanych zakładów rzemieślniczych po duże firmy z wyspecjalizowanymi działami zajmującymi się bezpieczeństwem chemicznym i przestrzeganiem przepisów prawa. Rozpowszechnianie kart charakterystyki zawierających informacje o narażeniu w formacie PDF lub w formie wydruku utrudnia zaspokojenie potrzeb w zakresie informacji zróżnicowanej grupy odbiorców, a jednocześnie usprawnia obsługę dokumentów i ułatwia ich zrozumienie w wielojęzycznym środowisku europejskim. Dlatego wiele firm wyraziło życzenie dotyczące stworzenia **nowoczesnych rozwiązań informatycznych**, które ułatwiłyby im pracę. Firmy chciałyby rozwiązań umożliwiających filtrowanie informacji istotnych dla przedsiębiorstwa. Poza tym mile widziane byłyby rozwiązania dotyczące przekazywania drogą elektroniczną informacji z przychodzących rozszerzonych kart charakterystyki do systemów IT odbiorców. Wprowadzenie takich narzędzi poprawiłoby efektywność obsługi informacji zawartych w kartach charakterystyki i ograniczyło ilość błędów związanych z czasochłonną ręczną obróbką danych.

Sześć badań rynku dostarcza cennych spostrzeżeń na temat obiegu rozszerzonych kart

---

³ <https://echa.europa.eu/regulations/reach/downstream-users>

⁴ <https://echa.europa.eu/support/practical-examples-of-exposure-scenarios>

charakterystyki w łańcuchu dostaw oraz oddziaływania scenariuszy narażenia na poziomie użytkownika końcowego w 2017 r. i 2018 r. Dlatego wyniki tych badań ułatwią planowanie podejmowanych w ramach programu ENES działań dotyczących usprawnienia komunikacji w łańcuchu dostaw i przyczynią się do realizacji działania 3 związanego z przeglądem rozporządzenia REACH⁵ *obejmującego funkcjonalność i jakość rozszerzonych kart charakterystyki*. Niektóre z zebranych informacji są również istotne dla postępu prac *nad interfejsem dla REACH i prawodawstwem dotyczącym bezpieczeństwa i higieny pracy* prowadzonych w ramach działania 12.1 związanego z przeglądem rozporządzenia REACH oraz prac *nad rozwojem wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw* prowadzonych w ramach działania 14 związanego z przeglądem rozporządzenia REACH.

Pełne sprawozdanie jest dostępne na stronie internetowej ECHA w sekcji dotyczącej działania 3 związanego z przeglądem rozporządzenia REACH pod adresem:

<https://echa.europa.eu/reach-review-action-3>

---

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0116&from=EN>

EUROPEJSKA AGENCJA CHEMIKALIÓW
ANNANKATU 18, P.O. BOX 400,
FI-00121 HELSINKI, FINLANDIA
ECHA.EUROPA.EU